

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2024

aruandeaasta lõpp: 31.12.2024

sihtasutuse nimi: sihtasutus Eesti Koostöö Kogu

registrikood: 90007081

postiaadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa,
Toom-Kooli tn 17

postisihthnumber: 10130

e-posti aadress: info@kogu.ee

veebilehe aadress: <http://www.kogu.ee>

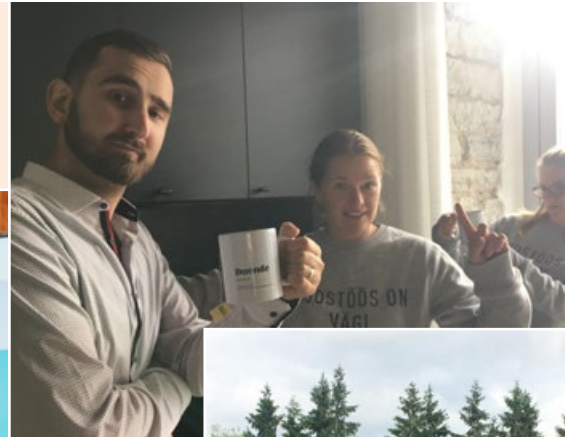
Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	27
Bilanss	27
Tulemiaruanne	28
Raamatupidamise aastaaruande lisad	29
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	29
Lisa 2 Raha	30
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	31
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	31
Lisa 5 Kasutusrent	32
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	32
Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	32
Lisa 8 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	34
Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud	34
Lisa 10 Tööjõukulud	34
Lisa 11 Seotud osapooled	35
Aruande allkirjad	36
Vandeauditori aruanne	37

Eesti Koostöö Kogu

Tegevus- ja
mõjuaruanne 2024

Sisukord

Eesti inimarengu aruanne 8

Kollektiivsed pöördumised 11

Noortedemokraatia 15

Arutelukultuur 18

Meie arvamused ja tegemised meediapildis 21

Koostas: Eesti Koostöö Kogu

Kujundas: Kaspar Ehlvest

Keeletoimetus: Hille Saluäär, Refiner OÜ tõlkebüroo

SA Eesti Koostöö Kogu

www.kogu.ee

Eessõna

Hea lugeja!

See on meie teine tegevus- ja mõjuaruanne. Aastale tagasi vaadates on südames suur uhkustunne, aga ka mure.

Haridusele keskenduva [Eesti inimarengu aruande 2026 \(EIA\)](#) koostamine on edukalt käima läinud. Peatoimetaja Eneli Kindsiko eestvedamisel on parimat teadmist koondamas ja uut loomas üle 50 eesti teadlase ja eksperdi. Juba selles varases etapis on tulevasel aruandel olnud märkimisväärne mõju – Eneli Kindsiko ja Sandra Haugase artikkel „PISA-pimedus” jõudis Sirbi 2024. aasta loetumate artiklite sekka. Autorid osutasid Eesti enda registrite kasutamise vajadusele hariduspoliitika kujundamises. Loe täpsemalt lk 9.

Ka eelmine [Eesti inimarengu aruanne, „Vaimne tervis ja heaolu”](#), on jätkuvalt mõjukas. Meediamonitooring näitab, et aruandele viidatakse palju. Suurepäraselt õnnestus koostöö Sotsiaalministeeriumiga, kellega panime punkti aasta varem alustatud koostööpäevakute „Vaimne tervis algab siit” tuurile. Sellest põnevast teekonnast ja paljudest kohtumistest ajendatuna sündis praktiline [kokkuvõttev materjal](#) kogukondades vaimse tervise ennetustööd tegevatele inimestele. Neid teemasid avasime põhjalikumalt aastalõpu veebiseminaril „[Vaimne tervis algab siit!](#)”. Aruande peatoimetaja Merike Sisask on öelnud: „Kui alustasime tuuriga, ei osanud ma kohe arugi saada selle olulisusest. Tuurist kokkuvõtteid tehes aga tundub, et aruande teemad omandasid alles paljude kohaliku tasandi inimestega arutelude ja kohtumiste käigus oma tõelise tähenduse.”

Oleme väga uhked koostöö üle Soome innovatsioonifondiga Sitra. Ekspertide ühistööna valmis 2024. aastal võrdlev aruanne [kollektiivsete pöördumiste kohta Eestis ja Soomes](#), mis annab esmakordse ülevaate kahe riigi kollektiivsete pöördumiste arengust viimase kümne aasta jooksul. Just see analüüs pakub välja pöördumiste mõju esmase hindamise raamistiku, millele oma edasises töös kindlasti toetume.

Oluline verstapost oli [kollektiivsete pöördumiste õiguse kümnes sünnipäev](#), mida tähistasime koos Riigikogu põhiseaduskomisjoniga. Rahvaalgatus.ee platvormi abil on pöördumistest saanud meie demokraatia püsiosa, portaali on kodanikuühiskonna igapäevases kasutuses, usaldusväärne ja ka väga oluline ühiskondliku „temperatuuri” mõõdik.

Usalduse murenemist ja aina suuremat polariseerumist arvestades tuleb teadlikult kaasa aidata algatuste kvaliteedi ja tõsiseltvõetavuse parandamisele, seirata paremini algatuste mõju ja aidata luua paremat dialoogi otsustajate ja algatajate vahel. Neid ootusi pannakse meile aina enam ja nendega soovime 2025. aastal süvitsi edasi tegeleda.

Igapäevademokraatia ehk valimiste vahelisel ajal kodanikele loodud võimalused osaleda kogukonnaelus või poliitilistes otsustes on demokraatia tervise pant. Just sellest rääkisime oma põhjalikus ERRi aramusloos [„Ennetav demokraatia toob usalduse tagasi”](#).

Demokraatia arengu ja rahastamise valdas on meil Eestis aga põhjust murelik olla. Projektipõhiselt on demokraatiat arendada keeruline ja seda saadab pidev ebakindlus.

Ka meie sihtasutuse eelarvet on 2022. aastast oluliselt kärbitud, mis on viinud kriitilise piirini [Rahvaalgatus.ee](https://rahvaalgatus.ee) toimimise ja arenduse. Samal ajal on portaali kasutaj anumbrid ja mõju oluliselt suurenenud. Selle edu taga pole vaid turvateadlikult arendatud digikeskkond, vaid ka igapäevane taustatöö: algatuste seire, osapoolte nõustamine, parema kasutajateekonna loomine, rahvusvaheliselt kogemuse jagamine, mõju analüüsimine. Kas rahvaalgatuse portaal jätkab järgmistel aastatel igapäevademokraatia eesliinirakendusena, pole ebakindla rahastuse tõttu enam kindel.

Ka noorte demokraatiatarkust suurendavat [koolide kaasava eelarve](#) programmi veame koos Korruptsioonivaba Eestiga ainult tänu projekti rahastusele. Saime isegi Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuselt tunnustava [Kuldse Osalusõuna auhinna](#), sest oleme juba neljandat aastat võimestanud koolinoori demokraatiat praktiseerima ja koolielus

kaasa rääkima. Selle ajaga on programm jõudnud 24 kooli ja enam kui 5000 koolinooreni üle Eesti. On tarvis leida lahendus, kuidas riigi eesmärki noorte osalust riigielus suurendada saaks edaspidi tõhusalt toetada.

Meie enda väike kontor, kuhu kuulub neli inimest, on 2024. aastal olnud nähtaval varasemast enam. Oleme kirjutanud arvamuskoguseid (vt lk 21), pidanud ettekandeid, andnud eksperdinõu. Toimekat meeskonda hoiab koos missioon, ühised unistused ja ühiselt seatud sihid. Rõõmustame, et väikest põhimeeskonda on parimal moel toetamas ka vägev kaheksaliikmeline [nõukogu](#). Kuna käsil on haridusteemalise inimarengu aruande koostamine, nimetas 2024. aasta alguses vabariigi president Alar Karis Eesti Koostöö Kogu nõukogusse Martin Villigi ja Indrek Lillemäe.

Kairi Tilga
21. jaanuar 2025

Foto: Eesti Koostöö Kogu

Eesti Koostöö Kogu 2024. aastal

EESTI KOOSTÖÖ KOGU – VABARIIGI PRESIDENDI MÕTTEKODA

ÜHISKONNA SEIRE JA DEMOKRAATIA ARENDAMINE

SEIRAMINE JA AVALIKU ARUTELU TEKITAMINE

EESTI INIMAREGU ARUANNE

- Protsessijuhtimine
- Sõnumite populariseerimine
- Lahenduste katsetamine

DEMOKRAATIA ARENDUS

KOLLEKTIIVSED PÖÖRDUMISED

- Rahvaalgatus.ee
- Pöördumiste õiguste rakendamine ja populariseerimine ühiskonnas

ARUTELUKULTUUR

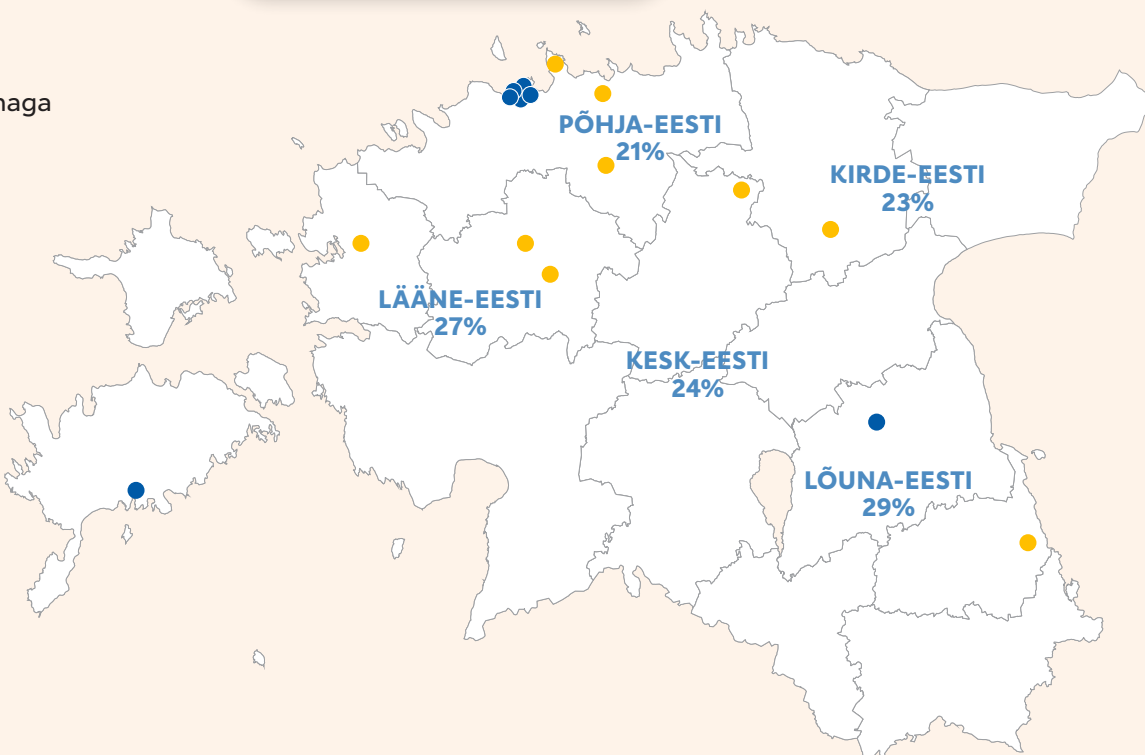
- Dialoogikoolitused avalikule sektorile
- Kogukonnakeskse valitsemisviisi soodustamine

NOORTEDEMOKRAATIA

- Koolidemokraatiate ja noorte kaasamist edendavad programmid

Meie 2024. aasta tegevuste ulatus

- **Noortedemokraatia:**
Programm Koolide kaasav eelarve.
- **Arutelukultuur:**
arenguprogramm „Dialoog kogukonnaga I lend“.
- **Kollektiivsed pöördumised:**
% maakondade lõikes inimestest, kes on oma seisukohtade väljendamiseks allkirjastanud rahvaalgatust. (Turu-uuringud AS, 2024).

Eesti inimarengu aruanne 2026

TEGEVUSED

53+

teadlast,
eksperti

11

meedia-
kajastust

**5 Eesti ülikooli, 8 ekspertasutust,
2 ministeeriumi**

2

Sündmust

588

Sündmustel
osalejate

**Eelarve:
2024. aastal 52 030 eurot
(aastate 2024–2026
kogumaksumus
322 339 eurot)**

**Rahastaja: Haridus- ja
Teadusministeerium**

2023. aastal otsustas Eesti Koostöö Kogu nõukogu koostöös Eesti Vabariigi presidendi ja Haridus- ja Teadusministeeriumiga, et sihtasutuse väljaantav, järjekorras üheteistkümnendine inimarengu aruanne võtab teadlaste, valdkonna ekspertide ja poliitikakujundajate abil luubi alla hariduse mõju ühiskonnale. 2024. aasta märtsis valis nõukogu aruande peatoimetajaks Tartu Ülikooli kaasprofessori ja Arenguseire Keskuse eksperdi Eneli Kindsiko. Peatoimetaja on oma lähtekohti tutvustanud ERRi [arvamusloos](#), peatükkide jaotuse, aruande koostajate tutvustuse jm seonduva info leiab [inimarengu aruande kodulehelt](#).

Sihtasutuse eestvedamisel sai paika läbi kolme aasta kulgev protsessiplaan, sõlmiti lepingud sisu- ja haldusmeeskonnaga ning tehti lihthange tehnilisi töid (kujundus, tõlge, keeleteoimetus, digi-EIA) teostavate koostööpartnerite leidmiseks.

15. novembril kogunes autorkond Eesti Rahva Muuseumis Tartus. Kohtumise eesmärk

oli arutada ühiselt peatükkide eesmärgi ja eesmärgid järeldusi. Kommunikatsioonipartnerid Agenda PRist (Helin Vaher ja Rasmus Kagge) tegid autorkonnale meediakoolituse.

Haridusteemalise inimarengu aruande 2026 kolm strateegilist sammu:

- Kaasame autorkonda poliitikakujundajad ja praktikud. See on kiirtee sõnumite ja ettepanekute jõudmisel poliitikasse ja praktikasse.
- Teeme haridusteemad nähtavaks üle valdkondade. Haridus ja selle mõju pole vaid Haridusministeeriumi vastutusalal, vaid seotud ka sotsiaalpoliitika, regionaalpoliitika, kultuuripoliitika, majanduspoliitikaga jne.
- Inimarengu aruanne on avalikkuses nähtav. Uute koostöövormide, kujundatud teabelehtede ja analüütiliste arvamuslugude abil suurendame koostamisprotsessi välisel inimarengu aruande teemade ja autorikonna nähtavust avalikkuses.

MÕJU

Mõjukad meediakajastused:

- **6. august 2024, ERR. Eneli Kindsiko:** [Koolivõrku tuleks planeerida koos muude avalike teenustega](#)

Peatoimetaja Eneli Kindsiko: Maakoolid saavad tulevikukindlaks, kui nad päästavad ka teised avalikud teenused. Täna on kogukonnamajadest üha enam juttu ja seesugused artiklid ilmselt aitavad. Selle artikli puhul võtsid mõned omavalitsusjuhid otse minuga

ühendust ja tänasid – jää hakkas sulama tänu artiklis toodud analüüsidele ja ideedele. ERRi artiklis olnud sõnum mõjus ja levis hästi.

- **6. september 2024, Sirp. Eneli Kindsiko ja Sandra Haugas:** [PISA-pimedus](#)

Artikkel oli 2024. aastal Sirbi viie loetuma artikli seas (üle 8000 vaatamise ajavahemikul september-detsember). See tõstis otsustajate tähelepanu alla Eesti erinevate registrite sidumise kasu ja rahvusvaheliste mõõdikute (PISA) puudulikkuse. Artikli ilmunine järel

algas peatoimetaja ning Haridus- ja Teadusministeeriumi vaheline hea koostöö ning Eneli Kindsikot on mitu korda kutsutud ministeeriumi registrite linkimise teemal nõustama. Koostöö jätkub 2025. aastal.

Artikkel jõudis õppematerjalina nii Tartu Ülikooli kui ka Tallinna Ülikooli õppeainetesse näitamaks, kuidas uuringuid mitte teha ja kuidas ka tuntud institutsioonide tehtud uuringute tulemustega koos tuleb jälgida uuringute metoodikat.

Uus koostöö inimarengu aruande teemade võimenduseks

Eesti Koostöö Kogu koos Arenguseire Keskusega kutsus 2024. aastal ellu inimarengu aruande teemasid käsitleva ühisseminaride sarja, millega jätkame ka 2025. aastal. Resursside ja võrgustike ühendamine võimendab tõhusalt inimarengu aruande sõnumeid.

- 28. mail 2024 toimus Eesti Koostöö Kogu ja Arenguseire Keskuse ühisseminar [Eesti inimarengu tulevik: haridus tõi meid siia, kas viib ka edasi?](#) Panelistid: Kersti Kaljulaid, Eneli Kindsiko, Ott Oja. Arutelu suunas Tea Danilov. Ülekannet vaatas 188 inimest. Järelvaatamises on 375 vaatamist.
- 24. oktoobril 2024 toimus Eesti Koostöö Kogu, Arenguseire Keskuse ja Noored Kooli ühisseminar [Kas Eesti süveneb hariduslik ebavõrdsus?](#) Panelistid: Tiit Tammaru, Herdo Kala, Sandra Haugas, Aleksei Jašin. Arutelu suunas Eneli Kindsiko. Veebis osales 360 ja kohapeal 40 inimest. Järelvaatamises on 375 vaatamist.

Avalikus arutelus kaasärääkimine ja poliitika-kujundus

- 2024. aastal inimarengu aruande tarbeks ostetud huvihariduse andmestik andis võimaluse algatada arutelu ja juhtida tähelepanu noorte mitteformaalse hariduse olulisusele ennetuses. Neid andmeid käsitletakse põhjalikumalt 2026. aastal ilmuvas artiklis, ent kajastati juba 24. oktoobri 2024 seminaril ja Eesti Ekspressi artiklis [„Noorte valdkonna kärpe tõttu on tulevikus oodata kasvavaid kulusid teistes valdkondades“](#).

Eneli Kindsiko: Tänu andmeostule saime huviharidusele olulise võimenduse. Haridus- ja Teadusministeerium ning Statistikaamet kaasasid mind huvihariduse mõju uurimisse. Leppisime kokku, et vajadusel aitan ministeeriumi nendel teemadel ja esinen nende üritustel 2025. aasta kevade lõpus.

- 22.–23. novembril 2024 esines [hariduse suurfoorumil](#) peaettekandega inimarengu aruande peatoimetaja Eneli Kindsiko. Foorumilt saadud sisend ja ettepanekud lähevad ministeeriumile uue haridusstrateegia loomiseks, sh peatoimetaja poolt välja käidud idee [õpetajate ETISest](#).

Kollektiivsed pöördumised

Foto: Erik Peinar

TEGEVUSED

25 528 €

eurot platvormi ülal-
pidamise- ja arenduskulu

107

arutelu
(-50)*

83 000

allkirjastamist
(-231 000)

11 730 €

annetust
(-21,640 €)

45

(-13) saadetud algatused sh 22 (-9)
Riigikogu ja 23 (-4) KOV-le.

8647 €

digiallkirjastamise kulu
(-21,714 €)

* Sulgudes muutus 2023. aastaga võrreldes.

2024. aastal pani inimesi Rahvaalgatus.ee kaudu allkirjastama eeskätt loomade heaolu, haridus- ja keskkonnakaitseteemad, samas kui kohaliku omavalitsuse tasandil domineerisid Tallinna ühistranspordi ümberkorraldamisega seotud algatused. 2024. aastal koguti küll platvormi kaudu oluliselt vähem digiallkirju kui aasta varem, väärib tähelepanu, et Riigikogule ja kohalikele omavalitsustele saadetud algatuste arv on hakanud võrdsustuma. Uue arendusena on Rahvaalgatus.ee-l nüüdsest kättesaadav ka reaalarajas täienev algatuste [koondpilt](#).

Aasta alguses ilmus Eesti Koostöö Kogu ja Soome Innovatsioonifondi Sitra ühistööna aruanne [kollektiivsete pöördumiste kohta Eestis ja Soomes](#). Aruanne annab esmakordse võrdleva ülevaate kahe riigi kollektiivsete pöördumiste arengust viimase kümne aasta jooksul ja pakub väärt raamistiku pöördumiste mõju esmaseks hindamiseks (vt ka [aruande järeldused ja lisamaterjal](#)). Praegu otsivad mõlemad riigid võimalusi oma süsteemide ajakohastamiseks, et need vastaksid paremini tänapäeva demokraatia väljakutsetele ning tehnoloogia arengule.

Koostöös Riigikogu põhiseaduskomisjoni tähistasime 10. aprillil 2024 [kollektiivsete pöördumiste õiguse kümnendat aastapäeva](#). See oli esimene kord, kus käsitleti nii põhjalikult kollektiivsete pöördumiste senist praktikat, mõju ja kitsaskohti.

„Pöördumised on olnud kui jäämurdjad mingite teemade pinnale toomisel ja hiljem lõplike otsuste tegemisel. On näiteid, kuidas kollektiivsed pöördumised on aidanud avalikku suhtumist muuta ja ka väikeste samudega otsusteni viinud,“ ütles Riigikogu esimees Lauri Hussar.

Koostöös DD Demokraatiakeskusega korraldasime 29. mail 2024 avatud valitsemise nädala (Open Gov Week) raames veebiseminari [„Demokraatlikud uuendused Eestis ja Soomes: rahvaalgatused ja rahvakogud“](#). Seminaril arutleti selle üle, kuidas rahvaalgatused ja rahvakogud saavad tugevdada osalusdemokraatiat ning aidata vastu seista demokraatia nõrgenemisele ja polariseerumisele mõlemas riigis.

18. novembril 2024 osales Eesti Koostöö Kogu ettekandega Riigikogu põhiseaduskomisjoni, kultuurikomisjoni ja sotsiaalkomisjoni avalikul arutelul [„Eesti kodanikuühiskonna areng ja demokraatia olukord ning otse-demokraatia võimalused“](#). Ühe arutelupunktina käsitleti Rahvaalgatus.ee algatuste ja instrumendi mõju.

Töö demokraatia innovatsiooniga on meie asutusest teinud igapäevademokraatia eestkõneleja. Demokraatia rahastuse ja ennetava demokraatia olulisusest kirjutasid meie eksperdid ERR arvamuses [„Ennetav demokraatia toob usalduse tagasi“](#).

Igapäevademokraatia mõtestamisele ja eestkõnelemisele aitasid kaasa ka meie ekspertide muud jooksvad tegevused:

- Rahvaalgatus.ee kohaliku tasandi suund on nüüd [minuomavalitsus.ee](#) keskkonnas **avatud valitsemise mõõdikuna** kirjas.
- Analüüsisime **avaliku teabe seaduse rakendamise praktikat**. [Analüüsi](#) põhjal tehakse justiitsministrile ettepanekud seaduse parandamiseks.
- Aasta lõpus käivitus [avatud valitsemise tegevuskava](#) koostamise protsess, mille raames otsime strateegiliste suundadega seonduvatele tegevustele partnereid ning osaleme kodanikuühenduste ümarlaua ja riigivalitsemise komisjoni töös.

- Korraldasime **Arvamusfestivalil** koos **e-Riigi Akadeemiaga** arutelu, mis kandis pealkirja „[Digitaalsest meeleavaldusest koostööle](#)“. [Arutelus](#) leiti, et takistuseks pole niivõrd digivahendite puudus, kuivõrd hoiakud ja oskused.
- Osalesime Eesti kontaktpunktina ka [Euroopa kodanikualgatuse](#) võrgustikutöös.

Võõrustasime mitut õppereisi ja delegatsiooni, sealhulgas tudengeid Lille'i katoliku ülikoolist, Hertie koolist ja Oxfordi interneti

instituudist ning külalisi Kasahstanist ja Jaapanist. Nõustasime Kiievi linna ning osalesime OECD kodanikuosaluse innovatsiooni võrgustiku kohtumisel. Jagasime Eesti e-demokraatia ja kaasamise kogemusi Jacksonville'is (USA), Brüsselis Euroopa kodanikualgatuse võrgustikukohtumisel, Bragas (Portugal) koolide kaasava eelarve teemal ning kodaniku osaluse lõimumise rahvusvahelise praktikute võrgustiku kohtumisel ja Salto osalusfoorumil.

MÕJU

Eesti Koostöö Kogu ja Sitra raportis raamistati edasiseks tööks kolm peamist kollektiivsete pöördumiste tulemuste ja mõju valdkonda.

1. Konkreetsete algatuste tulemused, mis hõlmavad:

- **otsest** mõju õigusloomele,
- **kaudset** poliitilist mõju ja
- **avaliku** arutelu elavdamist.

2. Rahvaalgatuste kui osalusinstrumendi laiem ühiskonnamõju, mille kesksed tahud on:

- eri ühiskonnarühmade parem **kaasamine**,
- suurem **usaldus** demokraatia vastu ning
- kodanike suurem **rahulolu** osalusega.

3. Parlamendi töö läbipaistvus ja jälgitavus.

„Kollektiivsed pöördumised on loonud uutmoodi demokraatiakäsitluse ja suurendanud inimeste arusaamist parlamendis arutatavatest küsimustest. Lisaks on kollektiivsed pöördumised ärgitanud arutlema teemadel, mis muidu oleksid jäänud tähelepanuta. Sellised teemad on näiteks fundamentaalsed

väärtusküsimused, mida ükski erakond ega fraktsioon ei julge oma programmi kirjutada või millele avalikult poolehoidu või vastasseisu väljendada. Kollektiivseid pöördumisi algatatakse ka protestiks või pettumuse väljendamiseks valitsuse poliitika suhtes.“

[– Kollektiivsed pöördumised Soomes ja Eestis: senine teekond](#)

Nende mõjukomponentide põhjal tegime kevadel kümne aasta praktika kohta esimesed järeldused.

Riigikogu menetlusse on 2024. aasta aprillikuu seisuga jõudnud 141 pöördumist:

- **otsene seadusandlik otsus on tehtud 5–10 protsendil algatustest** (näited: [karusloomakasvatuse keeld](#), [linnujaht](#) ja [petitsioon 33 ettepanekuga](#)),
- **nendest umbes kolmandik on tagasi saadetud**,
- ülejäänud pöördumised on lahendatud muul viisil või on nende saatus ebaselge. Paljude algatuste eesmärk ei ole olnudki

seadust muuta (nt Soomes selliseid algatusi ei olegi võimalik esitada) ning muul viisil lahendatute kategooriast on nii algatused, mis on kõrvale jäetud, kui ka need, mis on käivitunud pikad ja mõjusad protsessid.

Soome praktika eeskujul tegime ka meie esimese katse uurida pöördumiste ühiskondlikku levikut Eestis. Omnibussiga tellitud küsitlus kinnitas, et rahvaalgatused on kujunenamas Eesti inimeste igapäevademokraatia osaks. Veerand Eesti elanikest on algatusi juba allkirjastanud ning kolmandik on valmis seda tulevikus tegema. Eriti aktiivsed on 18–24-aastased noored, kellest 43% on õigust kasutanud. Kokku näitab see, et ligi 60% eesti-maalastest on valmis kasutama rahvaalgatust oma seisukohtade väljendamiseks.

Meie poolt juhendatud Tallinna Ülikooli erialasid lõimiva uuenduse (ELU) projekt [„Osalusdemokraatia tööriistade mõju poliitikakujundamisele“](#) võttis 2024. aasta sügissemestril oma analüüsi fookusesse kolm

edukalt allkirju kogunud algatust: petitsioon automaksu kehtestamise vastu (65 565 allkirja), koerte ketis pidamise keelamine (11 281 allkirja) ja „Ei asfaldile Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala metsas“ (4152 digiallkirja + 1528 paberallkirja). Uuringu üks põhijäreldus kinnitas:

„Rahvaalgatuste laiem mõju väljendub eelkõige avalike arutelude kujundamises ja teatud teemade poliitilisse fookusesse toomises. Rahvaalgatus.ee on kodanikele oluline tööriist, mis võimaldab neil osaleda poliitikakujunduses ja suunata tähelepanu olulistele probleemidele, suurendades ühtlasi avalikkuse teadlikkust ja ühiskondlikku kaasatust.“

Ühiskondlikule ootusele vastu tulles jätkame kollektiivsete pöördumiste mõju analüüsimisega 2025. aastal.

Foto: Erik Peinar

Noortedemokraatia

Foto: Miriam Tõnismägi

TEGEVUSED

7

kooli

13

töötuba

1849

antud häält

pilootprojekt
„Koolis
muudame”

43

ideed

suurim digihääletus

221

häält

8500 €

koolide kaasava
eelarve ideedele

Koos Korruptsioonivaba Eestiga oleme 2020. aastast vedanud koolide kaasava eelarve programmi Eestis. Selle eesmärk on parandada õpilaste kaasatust koolielu puudutavatesse otsustesse ning võimaldada demokraatias osalemisest päriselulist kogemust.

2024. aastal käivitasime koolide kaasava eelarve edasiarendusena koostöös **Tartu linna ja Tartu linna noortevolikoguga** pilootprojekti, mille raames viis osalevat Tartu kooli korraldavad kooli kaasavat eelarvet. Sama protsessi käigus kogub linn noorte ideid ka ülelinnalisse kaasava eelarve ideekorjesse. Sellega võetakse tähelepanu alla olukord, kus

noorte hääle ei kajastu linna kaasava eelarve ettepanekutes ja noori pole piisavalt ka erinevate ettepanekute üle hääletamas. Kas selline kooli ja omavalitsuse põimitud mudel toob noorte hääle linna arengus rohkem kaasa rääkima, selgub järeltest 2025. aastal.

Koolide kaasava eelarve iga lennu lõppu tähistame traditsiooniliselt inspireeriva koolidemokraatia osaluspäevaga. 2024. aastal tegime seda koostöös MTÜ Foorumteatriga. Sündmus tõi kokku noori ja õpetajaid seitsmest koolist ning külalistena ka partnerid Tallinna Ülikoolist, Haridus- ja Teadusministeeriumist, MTÜ Mondost ja Eesti Väitlusseltsist.

MÕJU

Koolide kaasava eelarve programmiga on jõutud nelja aastaga 24 kooli ja enam kui 5000 koolinooreni üle Eesti.

Saaremaa Gümnaasium lõi 2024. aastal meie „Demokraatia töövihikus“ 221 häälega uue koolide kaasava eelarve digivalimiste rekordi. 2023. aasta lennus osalenud Tartu Forseliuse Kool sai enda sõnul meie turunduse töötoast nii palju kasulikke ideid, et nad läksid 2024. aastal linna kaasava eelarve rahastust püüdma ning nende idee „Forseliuse kooli liikuma kutsuv õueala“ võitis 1351 häälega.

Läbivalt hindasid koolid, et kaasava eelarvestamise kaudu on lisaks demokraatia päriselulisele harjutamisele võimalik leida kanal koostööks ning saada uusi ideid, mida ilma õpilaste perspektiivita ei oleks leitud.

Meie 2024. aastal lõppenud projekt pälvis ka Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse Kuldse Osalusõuna nimelise tunnustuse noorte hääle võimestamise eest.

Tartu linna noortevolikogu tõi välja, et praegune kaasava eelarve protsess tundub täiskasvanute tähtsa asjana, mis jääb noortele kaugeks. Seetõttu inspireerimegi noori kaasa mõtlema ja ideid esitama kohaliku elu puudutavatel teemadel juba koolis. Selleks pakume valimiste digikeskkonda, ideerünnaku ja turunduse töötubasid koolides ning koolideüleselt eraldi töötuba linna kaasavast eelarvest huvitatud noortele. Lisaks inspireerivad õpilasi abilinnapead ja linnaarhitekt.

„Kaasav eelarvestamine aitab õpilastes kasvatada motivatsiooni ning tekitab positiivse mälestuse, kui mõne aasta pärast sellele tagasi vaadata,“ kirjeldas projektis osalemise kogemust Saaremaa Gümnaasiumi abiturient Merit Vinkel, kelle sõnul nägi ta hääletuspäeval õpilaste silmist põlevat huvi. Digihääletust

iseloomustas Vinkel kasuliku simulatsioonina, sest „paljud õpilased saavad peatselt kohaliku omavalitsuse ja Riigikogu valimistel oma digihäält kasutama hakata“.

Narva Eesti Gümnaasiumi kogukonna koordinaatori Martin Tiku sõnul sai värske kool kaasava eelarvestamise abil luua silla õpilaste ja õpetajate vahele. „Kooli kaasav eelarve aitas läbi ühiste unistuste ja ideede kooliperet liita ning andis hoogu kooliüleseks koosloomeks. Nii loodi hea pinnas noorte ideede tekkeks ja arendamiseks,“ lausus Tikk.

Foto: Karoliine Aus

Arutelukultuur

Foto: Eesti Koostöö Kogu

TEGEVUSED

1

arenguprogramm
„Dialog kogukonnaga“

10

koolitatud
omavalitsusametnikku

1

dialogi pidamise
juhend

1

strateegiline
partnerlus

Eesti Koostöö Kogu on aastatel 2023–2026 Siseministeeriumi strateegilise partnerluse raames keskendunud kogukonnakeskse lähenemise arendamisele. Eesmärk on partneritega koostöös pakkuda koolitus- ja arendusprogramme, mis toetavad kogukonna arendajaid, kohalikke omavalitsusi ja kogukondi ressursipõhise lähenemise juurutamisel ning kriisivalmiduse suurendamisel.

Eesti Koostöö Kogu eestvedamisel on kohalikele omavalitsustele suunatud arengu-

programm „[Dialoog kogukonnaga](#)“, mille eesmärk on arendada omavalitsusjuhtide oskusi vestlusringide korraldamiseks, et soodustada kogukonnast lähtuvat valitsemist.

2024. aastal lõpetas programmi esimene lend (10 osalejat), novembris korraldasime konkursi ja valisime teise lendu 14 osalejat. Programm käivitub 2025. aasta jaanuaris.

I lennu kogemuse ja mõju jäädvustasime [kokkuvõttesse](#).

MÕJU

Kehtna vald mõtestas ja disainis lähtuvalt omandatud dialoogimeetodist kogukondadega kohtumiste formaadi.

„Valla juhid kutsuvad kogukonna liikmeid vestlusringi, et saada osa kogukonna igapäevast. Nendel vestlusõhtutel rakendame arenguprogrammis „Dialoog kogukonnaga“ omandatud meetodit, kus austatakse nelja põhimõtet: ma kuulan, ma heidan eelarvamused eemale, ma väljendan, ma austan. Kui üksteist kuulatakse austavalt ja aktsepteeritakse eriarvamusi, siis seeläbi loome rahuliku ja turvalise keskkonna, kus kõigi mõtted saavad kuuldavaks,“ tutvustati valla sotsiaalmeedialehel.

Rapla abivallavanem korraldas arenguprogrammis osalemise tulemusena [aruteluringi](#), millega otsiti lahendusi piirkonnas aktuaalsele teemale. Abivallavanemana vahendas ta oma mõtteid dialoogist ka [Raplamaa Sõnumites](#).

Rain, Rapla vald: „Dialoogihoidja roll erineb märgatavalt minu senisest juhtimiskogemusest. Ma pean dialoogiformaati väga heaks just suuremaid inimeste grupe hõlmavate küsimuste lahendamisel. Dialoog kogukonnaga võtab osaliselt kindlasti pingeid maha.“

Riina, Tapa vald: „Pärast arenguprogrammis osalemist olen järjepidevalt praktiseerin dialoogi/vestlusõhtuid [erinevatel teemadel Tapa vallas](#). Olen saanud palju positiivset tagasisidet ning jätkan vestlusõhtute korraldamist raamatukogudes. Olen väga tänulik, et sain osaleda „Dialoog kogukonnaga“ programmis!“

Strateegilise partnerluse mõju

Tänu strateegilisele partnerlusele on Eesti Koostöö Kogust saanud avatud ja

kogukonnakeskse valitsemisviisi üks eestkõneleja. Oleme ekspertidena aina enam kutsutud kaasamise, dialoogi, demokraatia ja kogukonnast lähtuva valitsemisviisi teemadel rääkima omavalitsustele ja teistele organisatsioonidele.

- 24. september 2024: ettekanne „Dialoog kogukonnaga. Kuidas saavutada sisuline ja mõlemapoolset kasulik kontakt kodanike ja kogukondadega?“

- 3. detsember 2024: ettekanne „Tugevad kogukonnad kui kaasaegse riigikorralduse pärisosa“ Siseministeeriumi strateegilise partnerluse kohtumisel „Kogukonnakeskne valitsemisviis – kuidas edasi?“
- 11. detsember 2024: ettekanne „Kogukond, omavalitsus ja demokraatia. Miks meil on vaja kogukondade arendamisega tegeleda“ Arenduskoja [kogukondade arenguprogrammi](#) avakohtumisel

Foto: Eesti Koostöö Kogu

Meie arvamusel ja tegemised meediapildis

Eesti inimarengu aruanne 2026

30.12.2024, Eesti Ekspress. Eneli Kindsiko: Noortevaldkonna kärpe tõttu on tulevikus oodata kasvavaid kulusid teistes valdkondades

27.12.2024, ERR. Eneli Kindsiko ja Urmo Uiboleht: haridussüsteemi digivõimetusest

Kollektiivsed pöördumised

24.11.2024, ERR. Karl-Hendrik Pallo: Usaldusväärsed riiki ainult asutusesiseselt ei ehita

3.11.2024, ERR. Kairi Tilga ja Maarja-Leena Saar: Ennetav demokraatia toob usalduse tagasi

11.04.2024, ERR. Vikerraadio. Kairi Tilga ja Olari Koppel: Kollektiivsete pöördumiste võimalusest

3.04. 2024, Kuku raadio „Sihik“. Kairi Tilga: Osalusportaalil Rahvaalgatus.ee on välja kujunenud roll poliitikas osalemise mehhanismina

2.04.2024, ERR. Maarja-Leena Saar: Rahvaalgatuse portaali andis inimestele hääle

Noortedemokraatia

31.10.2024, Tartu.ee. Eesti Koostöö Kogu ja Korruptsioonivaba Eesti pilootprojekt viib Tartu noorte ideed koolipingist kohaliku omavalitsuse otsustajateni

15.05.2024, Eesti Koostöö Kogu uudiskiri nr 36 #noortedemokraatia erileht. Miks me peame panustama noorte demokraatia kirjaoskusesse, millest noored unistavad, treenime demokraatiamuskleid, noored soovivad digivahendeid kasutades kaasa rääkida, päevakajalist

2.03.2024, Saarte Hääli. Marili Keskküla: Gümnaasistid ihkavad koolihoovi külakiike

Arutelukultuur

24.09.2024. ERR. Kairi Tilga: Kas raamatukogu päästab demokraatia?

23.02.2024. Sirp. Kairi Tilga: Ankur hoiab elu paigas

Eesti Koostöö Kogu rahaasjad

SA Eesti Koostöö Kogu on toimiv organisatsioon, millel puudub võlg riigi ja kohalike omavalitsuste, samuti lepinguliste partnerite ja teenuseosutajate ees.

Eesti Koostöö Kogu riigieelarveline sihtfinantseerimine:

2020. aastal – 230 082 eurot

2021. aastal – 230 082 eurot

2022. aastal – 184 066 eurot

2023. aastal – 184 066 eurot

2024. aastal - 184 066 eurot

Eesti Koostöö Kogu tulud 2024. aastal kokku 297 638 eurot.

Tulem:

2020. aastal -19 942 eurot

2021. aastal 52 486 eurot

2022. aastal -64 826 eurot

2023. aastal -42 865 eurot

2024. aastal -19 214 eurot

Aruandeaasta olulisemad suhtarvud olid järgmised:

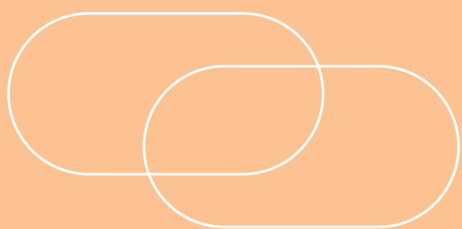
Maksevõime üldine tase = käibevara/lühiajalised kohustused = 1,14

Rahaliste vahendite tase = raha ja selle ekvivalendid/lühiajalised kohustused = 1,10

Koostas

Kairi Tilga

SA Eesti Koostöö Kogu juhataja

Muutus algab koostööst!

KO Eesti
GU Koostöö
Kogu

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss
(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	136 694	98 589	2
Nõuded ja ettemaksed	5 159	5 087	3
Kokku käibevarad	141 853	103 676	
Kokku varad	141 853	103 676	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	18 371	14 597	7
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	105 890	58 165	8
Kokku lühiajalised kohustised	124 261	72 762	
Kokku kohustised	124 261	72 762	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	30 914	69 258	
Aruandeaasta tulem	-13 322	-38 344	
Kokku netovara	17 592	30 914	
Kokku kohustised ja netovara	141 853	103 676	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2024	2023	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	296 278	258 656	8
Tulu ettevõtlusest	1 360	5 003	
Kokku tulud	297 638	263 659	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-112 212	-74 590	9
Mitmesugused tegevuskulud	-34 197	-85 827	10
Tööjõukulud	-170 443	-146 107	11
Kokku kulud	-316 852	-306 524	
Põhitegevuse tulem	-19 214	-42 865	
Intressitulud	5 892	4 521	
Aruandeaasta tulem	-13 322	-38 344	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Eesti Koostöö Kogu 2024. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhenditega. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad riigi raamatupidamise üldeeskiri ja Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

SA Eesti Koostöö Kogu tulemiaruanne koostamisel on lähtutud RTJ 14 lisas toodud skeemist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis „Raha“ kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase põhitegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, mis on võrdne nende nominaalväärtusega.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised ja muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse sihtasutuse enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 10000 eurot ühiku kohta.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Arvutustehnika 20-40%
- Muu materiaalne põhivara 10-50%

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 10000

Rendid

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulemiaruanDES kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ning muud lühiajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Annetused ja toetused

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui:

- (a) sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel; ja
- (b) sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Vastavat kohustust kajastatakse

bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Sihtfinantseerimisega kaasnevaid tingimusi ei loeta sisuliseks, kui nende täitmisega kaasnevad kulutused on minimaalsed ning risk, et neid ei täideta, on praktiliselt olematu.

Tulud

Tulu toodete müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu toodete müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Kulud

Kulude arvestus toimub tekkepõhiselt, kui kaubad on kätte saadud või teenused osutatud.

Seotud osapooled

Aastaruandes avaldatakse informatsioon järgmiste isikutega (seotud isikud) tehtud tehingute kohta:

- 1) sihtasutuse kõrgema juhtorgani ja tegevjuhtkonna liikmed ja nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps;
- 2) sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle punktis 1 nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Aruandes avaldatakse seotud isikutega tehtud tehingute informatsioon seotud isikute gruppide kaupa järgmiste tehinguliikide lõikes:

- 1) tööjõukulu, sh erisoodustuste ja maksukulu;
- 2) toetuste andmine ja saamine;
- 3) kaupade ja teenuste ost-müük;
- 4) laenude andmine ja saamine;
- 5) garantiide ja tagatiste andmine ja saamine;
- 6) muud tehingud.

Samuti tuuakse eraldi välja seotud isikute gruppidega tehtud tehingute varade ja kohustiste saldod.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Arvelduskonto Riigikassas	136 694	98 589
Kokku raha	136 694	98 589

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 716	1 716	
Ostjatelt laekumata arved	1 716	1 716	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	455	455	4
Muud nõuded	2 988	2 988	
Intressinõuded	2 303	2 303	
Viitlaekumised	685	685	
Kokku nõuded ja ettemaksed	5 159	5 159	
	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 735	1 735	
Ostjatelt laekumata arved	1 735	1 735	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	165	165	4
Muud nõuded	3 187	3 187	
Intressinõuded	2 411	2 411	
Viitlaekumised	776	776	
Kokku nõuded ja ettemaksed	5 087	5 087	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2024		31.12.2023	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		5		7
Üksikisiku tulumaks		3 272		2 228
Erisoodustuse tulumaks		141		171
Sotsiaalmaks		5 664		4 011
Kohustuslik kogumispension		263		182
Töötuskindlustusmaksed		320		191
Ettemaksukonto jääk	455		165	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	455	9 665	165	6 790

Lisa 5 Kasutusrent (eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2024	2023	Lisa nr
Kasutusrendikulu	10 980	10 800	10
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest			
	31.12.2024	31.12.2023	Lisa nr
12 kuu jooksul	915	900	

Sihtasutus tegutses renditud ruumides Toom-Kooli tänaval. Rendilepingu makseid kajastatakse lineaarselt rendikuluna rendilepingu perioodi jooksul. Rendilepingu saab lõpetada 30 päevase etteteatamisega.

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	2 395	2 395	
Võlad töövõtjatele	3 640	3 640	
Maksuvõlad	9 665	9 665	4
Muud võlad	2 671	2 671	
Muud viitvõlad	2 671	2 671	
Kokku võlad ja ettemaksed	18 371	18 371	
	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	3 068	3 068	
Võlad töövõtjatele	4 008	4 008	
Maksuvõlad	6 790	6 790	4
Muud võlad	731	731	
Muud viitvõlad	731	731	
Kokku võlad ja ettemaksed	14 597	14 597	

Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

	31.12.2022	Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan­des	31.12.2023
	Kohustised				Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
VPK toetus	0	184 066	0	184 066	0
Sotsiaalministeeriumi toetus	341	0	341	0	0
Toetus Rahvaalgatusveebile	34 636	33 347	0	49 342	18 641
Rahvaülikoolide Liidu toetus	0	13 000	0	11 476	1 524
Rahandusministeeriumi toetus	0	1 800	0	1 800	0
Siseministeeriumi toetus	0	1 472	0	1 472	0
Riigikantselei toetus	0	38 000	0	0	38 000
ERASMUS projekti toetus	0	10 500	0	10 500	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	34 977	282 185	341	258 656	58 165
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	34 977	282 185	341	258 656	58 165
	31.12.2023	Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan­des	31.12.2024
	Kohustised				Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
VPK toetus	0	184 066	0	184 066	0
Haridus- ja Teadusministeeriumi toetus	0	52 030	0	52 030	0
Toetus Rahvaalgatusveebile	18 641	11 729	0	2 958	27 412
Rahvaülikoolide Liidu toetus	1 524	0	0	1 524	0
Riigikantselei toetus	38 000	78 478	0	38 000	78 478
ERASMUS projekti toetus	0	17 700	0	17 700	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	58 165	344 003	0	296 278	105 890
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	58 165	344 003	0	296 278	105 890

Riigikantselei toetus summas 78 478 EUR laekus aruandeaasta lõpus lepingulise ettemaksena 2025. aasta tegevustega seotud kulude katmiseks. Lepinguliste tegevuste realiseerimine toimub peale aruandekuupäeva.

Lisa 8 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2024	2023	Lisa nr
Uurimis- ja arengukulud	61 124	59 543	
Tööjõukulud	46 924	10 500	11
Projekti ürituste ja tegevuste elluviimise kulud	4 164	4 547	
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	112 212	74 590	

Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otseste kuludena on aruandeaastal kajastatud Eesti Inimarengu Aruande (EIA 2026) koostamisega seotud kulud, Rahvaalgatusveebi arendamisega seotud kulud ja ERASMUS+ projektis osalemisega seotud kulud.

2023. aastal kajastati sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otseste kuludena Eesti Inimarengu Aruande (EIA 2023) koostamisega seotud kulud.

Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2024	2023	Lisa nr
Üür ja rent	11 608	11 676	6
Mitmesugused bürookulud	972	1 038	
Uurimis- ja arengukulud	3 722	8 244	
Lähetuskulud	1 627	2 592	
Koolituskulud	773	920	
Riiklikud ja kohalikud maksud	544	630	
Tõlke- ja trükiteenused	247	14 029	
Ürituste korraldamise kulud	767	9 018	
Info ja PR teenused	150	5 080	
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 951	22 137	
Arvestus- ja auditeerimisteenused	8 430	8 112	
Muud	2 406	2 351	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	34 197	85 827	

Lisa 10 Tööjõukulud (eurodes)

	2024	2023	Lisa nr
Palgakulu	165 028	117 345	
Sotsiaalmaksud	55 326	39 262	
Kokku tööjõukulud	220 354	156 607	
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otseste kuluna	46 924	10 500	9
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	4	4	

Tööjõukulud jagunesid aruandeaastal töövõtu liikide osas järgmiselt:

juhatuse liikme tasud 66 649.- (2023.a.: 55 887.-)

töötasud 135 174.- (2023.a.: 99 840.-)

töövõtulepingute tasud 18 531.- (2023.a.: 880.-)

Sihtasutuses oli keskmiselt 1 juhatuse liige ja 3 töötajat.

Lisa 11 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2024	2023
Arvestatud tasu	66 649	55 887

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 03.03.2025

sihtasutus Eesti Koostöö Kogu (registrikood: 90007081) 01.01.2024 - 31.12.2024 majandusaasta aruande andmete õigsust on digitaalselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KAIRI TILGA	Juhatuse liige	07.03.2025

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

sihtasutus Eesti Koostöö Kogu nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud sihtasutus Eesti Koostöö Kogu (sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2024 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31.12.2024 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme sihtasutusest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas sihtasutuse likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjaspepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid

mitte arvamuse avaldamiseks sihtasutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Kerle Lalin

Vandeaudiitori number 742

AUDIITORBÜROO ELSS OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 59

Vanemuise tn 21a, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond, 51014

07.03.2025

Audiitorite digitaalallkirjad

sihtasutus Eesti Koostöö Kogu (registrikood: 90007081) 01.01.2024 - 31.12.2024 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KERLE LALIN	Vandeaudiitor	07.03.2025

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	EMTAK versioon	Põhitegevusala
Teadus- ja arendustegevus sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas	72201	EMTAK 2025	Jah